

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

СИЛАБУС

ЕНДОКРИНОЛОГІЯ

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність / освітня програма	221 «Стоматологія» / ОП «Стоматологія» 2024
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Форма здобуття освіти	Денна
Семестр (семестри)	7

Загальна інформація	
Кафедра	Кафедра внутрішньої медицини
	Завідувач кафедри: Такташов Гемадій Саїтович, доктор медичних наук, професор
	Адреса: КНП «Київська міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги», 02660, м. Київ, вул. Братиславська, 3
	Сайт кафедри: https://sites.google.com/kmu.edu.ua/internal-medicine
Викладач (викладачі)	Такташов Гемадій Саїтович – завідувач кафедри, д.мед.н., професор h.taktashov@kmu.edu.ua Грона Наталія Василівна – доцент кафедри, к.мед.н., доцент n.hrona@kmu.edu.ua Ківа Олексій Йосипович – доцент кафедри, к.мед.н., доцент o.kiva@kmu.edu.ua Дюдіна Ілона Олександрівна – доцент кафедри, к.мед.н. i.diudina@kmu.edu.ua Волошин Ярослав Володимирович – асистент кафедри y.voloshyn@kmu.edu.ua
Портфоліо викладача	https://sites.google.com/kmu.edu.ua/internal-medicine/про-кафедру-about-the-department/штат-кафедри-staff-of-the-department
Консультації	Консультації проводяться викладачем кафедри, який закріплений за академічною групою відповідно до розподілу педагогічного навантаження.

Загальна характеристика освітнього компонента	
Анотація	Вивчення навчальної дисципліни «Ендокринологія» здійснюється на 4 курсі протягом 7 семестру, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін та з клінічних дисциплін. Програма з «Ендокринології» передбачає вивчення етіології, патогенезу, клініки, діагностики, лікування та профілактики основних ендокринних захворювань, а також проявів та захворювань ротової порожнини при них.
Мета та цілі	Метою викладання навчальної дисципліни «Ендокринологія» є формування здатності застосовувати набуті знання, уміння, навички для виконання типових завдань діяльності лікаря в галузі охорони здоров'я, сфера застосування яких передбачена визначеними переліками синдромів та симптомів захворювань,

	невідкладних станів та захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів; лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій із дотриманням принципів медичної етики та деонтології. Основними завданнями вивчення дисципліни «Ендокринологія» є оволодіння наступними знаннями, уміннями, навичками: • проводити опитування, клінічне обстеження з подальшим аналізом результатів у хворих із основними захворюваннями ендокринної системи, які потребують особливої тактики лікаря-стоматолога; • визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань ендокринної системи; • аналізувати типову клінічну картину, виявляти клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань ендокринної системи; • встановлювати попередній діагноз найбільш поширених захворювань ендокринної системи; • призначати лабораторне та інструментальне обстеження хворих з найбільш поширеними захворюваннями ендокринної системи та їх ускладненнями; • проводити диференційний діагноз керуючись оцінкою результатів лабораторного та інструментального обстеження, обґрунтовувати та встановлювати клінічний діагноз найбільш поширених захворювань ендокринної системи, які потребують особливої тактики лікаря-стоматолога; • визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні найбільш поширених захворювань ендокринної системи; • окреслювати необхідне лікувальне харчування при лікуванні найбільш поширених захворювань ендокринної системи; • визначати принципові підходи й характер лікування найбільш поширених захворювань ендокринної системи згідно з принципами доказової медицини; • призначати лікування, в тому числі прогноз-модифікуюче, найбільш поширених захворювань ендокринної системи та їх ускладнень згідно з принципами доказової медицини; • визначати тактику надання екстреної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану під час курсу лікування у стоматолога; • надавати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану, в тому числі на прийомі у стоматолога; • проводити первинну і вторинну профілактику найбільш поширених захворювань ендокринної системи згідно з принципами доказової медицини; • оцінювати прогноз та працездатність хворих із найбільш поширеними захворюваннями ендокринної системи; • виконувати медичні маніпуляції; • вести медичну документацію; • дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
Вид	Обов'язковий освітній компонент
Передумови (пререквізити) вивчення освітнього компонента	Для успішного опанування освітнього компонента здобувач освіти повинен мати ґрунтовні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики, анатомії людини, фізіології, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології, фармакології, патофізіології, патоморфології та рентгенології, пропедевтики внутрішньої медицини
Постреквізити вивчення освітнього компонента	Освітній компонент «Ендокринологія» інтегрується з іншими клінічними дисциплінами: внутрішня медицина, педіатрія, хірургія, гігієна та екологія, онкологія та радіологія.
Матеріально-технічне забезпечення	Ноутбук – 1 шт, мультимедійний проектор – 1 шт, електрокардіограф, глюкометр, стандартизовані дані інструментальних та лабораторних методів обстеження, демонстраційні матеріали для розбору тематичних хворих та клінічних випадків – ситуаційні завдання.
Інші вимоги до здобувачів освіти	На навчальних заняттях здобувач освіти має бути одягнений в медичну форму (медичний халат, хірургічний костюм тощо) та змінне взуття; - мати чистий одяг та взуття; - мати зачіску з охайним виглядом, акуратно заправленим під медичну шапочку, чисті руки з коротко підстриженими нігтями. У разі змішаної форми навчання, вводяться додаткові правила:

		- здобувач освіти повинен під'єднуватись до занять в охайному одязі; - у приміщенні, з якого здобувач освіти приєднується до класу через відео зв'язок має бути достатнє освітлення та відсутні зайві відволікаючі звуки. Здобувач освіти повинен мати робочий зошит, ноутбук або інший пристрій з підключенням до мережі інтернету (телефон, планшет тощо), корпоративну електронну адресу.		
Інформація для осіб з особливими освітніми потребами		При наявності особливих освітніх потреб здобувач освіти до початку вивчення цього освітнього компонента має звернутись до завідувача (завуча) кафедри та до деканату відповідного факультету: Такташов Гемадій Саїтович – завідувач кафедри, д.мед.н., професор h.taktashov@kmu.edu.ua Грона Наталія Василівна – доцент кафедри, к.мед.н., доцент n.hrona@kmu.edu.ua		
Обсяг освітнього компонента				
Загальний	Лекції	Практичні/лабораторні/ семінарські заняття	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
Академічних годин: 30	6	14	10	Залік
Кредитів ЄКТС: 1	1			
Норми та правила				
Правила відвідування занять Правила відвідування занять здобувачами освіти регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу у Приватному вищому навчальному закладі «Київський медичний університет». У разі викладання освітнього компонента з використанням інформаційно-комунікаційних технологій кожен здобувач освіти має підключатися до Google Classroom та Google Meet через корпоративну електронну адресу (з доменом @kmu.edu.ua).				
Правила поведінки та активності на заняттях, вимоги до зовнішнього вигляду та одягу Здобувач освіти зобов'язаний: - дотримуватись законодавства України, Статуту та Правил внутрішнього розпорядку Університету, вимог з охорони праці, пожежної безпеки та правил безпеки під час воєнного стану https://kmu.edu.ua/pravila-bezpeki-pid-chas-voyennogo-stanu/; - виконувати вимоги навчального плану, графіку навчального процесу; - систематично оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищувати загальний і культурний рівень; - у двотижневий термін відпрацьовувати пропущені заняття; - дбайливо ставитися до власності кафедри та Університету (інвентар, навчальне обладнання, книги, прилади, приміщення), а також до своїх документів (студентського квитка, індивідуального навчального плану тощо); - дотримуватися норм етики і моралі, не вживати нецензурну лексику, вести себе з честю, утримуватись від дій, які б заважали іншим здобувачам освіти чи працівникам кафедри виконувати свої обов'язки; - підтримувати чистоту і порядок в приміщеннях та на території кафедри; - приходити на заняття не пізніше, ніж за 10 хв. до початку; - знаходитись в Університеті в діловому одязі. На навчальних заняттях здобувач освіти має бути одягнений в медичну форму (медичний халат, хірургічний костюм тощо) та змінне взуття; - мати чистий одяг та взуття; - мати зачіску з охайним виглядом, акуратно заправленим під медичну шапочку, чисті руки з коротко підстриженими нігтями. У разі змішаної форми навчання, вводяться додаткові правила: - здобувач освіти повинен під'єднуватись до занять в охайному одязі; - у приміщенні, з якого здобувач освіти приєднується до класу через відео зв'язок має бути достатнє освітлення та відсутні зайві відволікаючі звуки.				
Дотримання академічної доброчесності для всіх учасників освітнього процесу Всі учасники освітнього процесу мають дотримуватись Положення про академічну доброчесність у ПВНЗ «Київський медичний університет».				

Організація самостійної роботи

Самостійна робота - це вид розумової діяльності, за якої здобувач освіти самостійно (без сторонньої допомоги) опрацьовує навчальний матеріал, тему заняття, вирішує задачу або виконує завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, наукових статей, лекцій і практичних занять. Самостійною роботою студента може бути участь у науково-практичних конференціях, майстер-класах, перегляд вебінарів тощо. Теми освітнього компонента для самостійного вивчення, передбачені силабусом, виносяться на підсумковий контроль (іспит) або на останнє семестрове заняття згідно із силабусом, а також можуть опрацьовуватися разом із навчальним матеріалом під час проведення практичних / семінарських занять, зокрема включатися до змісту тестової складової практичного заняття.

Оскарження результатів оцінювання

Здобувач освіти у разі незгоди з оцінкою має право оскаржити результати підсумкового оцінювання шляхом подання відповідної заяви на апеляцію відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Приватному вищому навчальному закладі «Київський медичний університет».

Результати вивчення освітнього компонента (далі - РВОК)		
Знання:	Код	Назва РВОК
	ЗН1	Знати методики та стандартні схеми опитування та фізикального обстеження хворого із захворюваннями ендокринної системи
	ЗН2	Знати алгоритми виділення провідних симптомів та/або синдромів і алгоритми діагностики захворювань ендокринної системи, а також симптоматичні прояви на СОПР при них
	ЗН3	Знати стандартні методи обстеження (лабораторні та інструментальні) хворого із захворюваннями ендокринної системи.
	ЗН4	Знати критерії діагнозу та диференційну діагностику захворювань ендокринної системи.
	ЗН5	Знати алгоритми та стандартні схеми лікування захворювань ендокринної системи, в тому числі прогностомодифікуючу терапію
	ЗН6	Знати критерії діагностики та принципи, а також алгоритми надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах при захворюваннях ендокринної системи.
	ЗН7	Знати алгоритми виконання медичних маніпуляцій.
	ЗН8	Знати принципи організації раціонального харчування, режиму діяльності та відпочинку хворих із захворюваннями ендокринної системи.
	ЗН9	Знати первинну та вторинну профілактику, прогноз та працездатність хворих із захворюваннями ендокринної системи, а також профілактику проявів на СОПР при ендокринних захворюваннях
	ЗН10	Знати систему офіційного документообігу в професійній роботі лікаря, включаючи сучасні комп'ютерні інформаційні технології.
Вміння:	В1	Вміти збирати скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя за стандартною схемою опитування хворого, за встановленими алгоритмами проводити та оцінювати результати фізикального обстеження хворого із захворюваннями ендокринної системи.
	В2	Вміти приймати обґрунтоване рішення щодо виділення провідного клінічного симптому або синдрому при захворюваннях ендокринної системи.
	В3	Вміти встановлювати попередній діагноз захворювань ендокринної системи.
	В4	Вміти призначати лабораторне та інструментальне обстеження хворого із захворюваннями ендокринної системи та оцінювати інформацію щодо діагнозу, застосовуючи стандартну процедуру, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
	В5	Вміти здійснювати диференціальну діагностику захворювань ендокринної системи та встановлювати клінічний діагноз.
	В6	Вміти визначати необхідний режим праці та відпочинку, характер харчування при лікуванні захворювань ендокринної системи.
	В7	Вміти визначати принципи та характер лікування, призначати немедикаментозне і медикаментозне лікування при захворюваннях ендокринної системи, використовувати уніфіковані клінічні протоколи щодо надання медичної допомоги, що розроблені на засадах доказової медицини.
	В8	Володіти методикою діагностики та надання екстреної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану.
	В9	Вміти виконувати медичні маніпуляції.

	B10	Вміти проводити первинну та вторинну профілактику захворювань ендокринної системи та проявів на СОПР при них.
	B11	Вміти визначати прогноз хворих та оцінювати працездатність із захворюваннями ендокринної системи.
	B12	Вміти вести медичну документацію, включаючи сучасні комп'ютерні інформаційні технології.
	B13	Використовувати вимоги етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
Практичні навички:	ПН1	Збирати дані щодо скарг пацієнтів, історії хвороби, історії життя.
	ПН2	Проводити та оцінювати результати фізикального обстеження.
	ПН3	Визначати провідний клінічний симптом або синдром.
	ПН4	Встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання.
	ПН5	Призначати лабораторне та інструментальне обстеження пацієнта, інтерпретувати його результати.
	ПН6	Проводити диференційну діагностику.
	ПН7	Встановлювати клінічний діагноз.
	ПН8	Визначати принципи лікування (консервативне, оперативне) та призначати лікування.
	ПН9	Виконувати медичні маніпуляції.
	ПН10	Надавати екстрену медичну допомогу в надзвичайних ситуаціях.

Вклад РВОК до формування загальних (ЗК) та спеціальних компетентностей (СК) відповідно до Освітньої програми (далі ОП)			
Компетентності	Код компетентності	Назва компетентності	РВОК (вказати коди)
Загальні компетентності	ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗН1-9, В4
	ЗК3	Здатність застосовувати знання у практичній діяльності	В1-11, ПН1-10
	ЗК7	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	ЗН10, В7
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1	Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	ЗН1-2, В1-2, ПН1-2
	СК2	Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	ЗН3, В4, ПН5
	СК3	Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани	ЗН4, ЗН6, В3, В5, ПН4, ПН6-7
	СК7	Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.	ЗН5, ЗН8-9, В6-8, В10, ПН8, ПН10
	СК8	Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.	ЗН7, В9, ПН9
	СК15	Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	ЗН10

Вклад РВОК до програмних результатів навчання (ПРН), визначених у ОП			
Код ПРН	Назва ПРН	Перелік синдромів та симптомів; захворювань; станів; невідкладних станів; досліджень; медичних маніпуляцій, вказаних у додатках (списках) до ОП за наявності списків.	РВОК (вказати коди)
ПРН1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).	гіперестезія, головний біль, деформація кісток лицьового скелета, диспропорція обличчя, запаморочення, зміна кольору шкірних покривів, слизової оболонки порожнини рота, елементи ураження на шкірі та	ЗН1-2, 4, В 1-3, ПН 1-4

		слизовій оболонці порожнини рота, ксеростомія, макроглосія Симптоматичні прояви на СОПР захворювань ендокринної системи (акромегалія, синдром Іценка-Кушинга, цукровий діабет, гіпер- та гіпотиреоз)	
ПРН2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).	аналіз вмісту глюкози у крові загальний аналіз крові. загальний аналіз сечі. біохімічний аналіз крові, інтерпретація променевої діагностики черепа, зубощелепного апарату, слинних залозглікозильований гемоглобін, пероральний тест толерантності до глюкози. гормони крові	ЗН3, В4, ПН5
ПРН3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).	аналіз вмісту глюкози у крові загальний аналіз крові. загальний аналіз сечі. біохімічний аналіз крові, інтерпретація променевої діагностики черепа, зубощелепного апарату, слинних залозглікозильований гемоглобін, пероральний тест толерантності до глюкози. гормони крові симптоматичні прояви на СОПР захворювань ендокринної системи (акромегалія, синдром Іценка-Кушинга, цукровий діабет, гіпер- та гіпотиреоз)	ЗН1-3, В1, В4, ПН1, ПН5
ПРН4	Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2).	Хвороби ендокринної системи: акромегалія, синдром Іценка-Кушинга, цукровий діабет, гіпер- та гіпотиреоз	ЗН2, ЗН4, В2-3, В5, ПН4, ПН7
ПРН5	Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).	гіпертензивний криз, кома	ЗН6, В8, ПН10
ПРН6	Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.	симптоматичні прояви на СОПР захворювань ендокринної системи (акромегалія, синдром Іценка-Кушинга, цукровий діабет, гіпер- та гіпотиреоз)	ЗН9, В10, ПН8
ПРН10	Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	Хвороби ендокринної системи: акромегалія, синдром Іценка-Кушинга, цукровий діабет, гіпер- та гіпотиреоз	ЗН5-8, В6-8, В11, ПН8, ПН10
ПРН13	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).	гіпертензивний криз, кома	ЗН6, В8, ПН10
ПРН14	Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням	“ „	ЗН10, В12

	стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.		
ПРН19	Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	“_”	B13
ПРН21	Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).	симптоматичні прояви на СОПР захворювань ендокринної системи (акромегалія, синдром Іценка-Кушинга, цукровий діабет, гіпер- та гіпотиреоз) виконувати штучне дихання, виконувати непрямий масаж серця, вимірювати артеріальний тиск	ЗН7, В9, ПН9
ПРН23	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).	гіпертензивний криз, кома виконувати штучне дихання, виконувати непрямий масаж серця, вимірювати артеріальний тиск	ЗН6-7, В8-9, ПН9-10

Схема організації освітнього компонента		
Лекційний блок		
№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
7 семестр		
1	Цукровий діабет. Дефініції. Сучасна класифікація, етіологія, клініка, діагностика, лікування, ускладнення.	2
2	Гіпотиреоз та тиреотоксикоз. Етіологія, клініка, діагностика, профілактика та лікування.	2
3	Хронічна недостатність надниркових залоз. Гормонально-активні пухлини наднирників та гіпофізу.	2
Практичні / семінарські		
№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
7 семестру		
1	Принципи академічної доброчесності та переваги чесного навчання. Цукровий діабет. Поширеність та дефініції. Цукровий діабет 1 типу, особливості перебігу та лікування. Цукровий діабет 2 типу, особливості перебігу та лікування. Типові зміни у ротовій порожнині/СОПР: катаральний гінгівіт, ерозивно-виразковий стоматит, глосит, грибовий стоматит, мікотична заїда, карієс, парадонтит, остеопороз. Роль стоматолога в профілактиці та діагностиці цукрового діабету. Коматозні стани при цукровому діабеті.	5
2	Гіпотиреоз. Тиреоїдити. Синдром тиреотоксикозу. Дифузний токсичний зоб. Тиреотоксична криза. Зміни ротової порожнини у хворих. Тактика лікаря-стоматолога.	4
3	Акромегалія. Зміни в ротовій порожнині і тактика лікаря-стоматолога при веденні хворих	2
4	Хронічна недостатність кори надниркових залоз. Гормонально-активні пухлини надниркових залоз (Феохромоцитома. Гіперальдостеронізм). Зміни в ротовій порожнині і тактика лікаря-стоматолога при веденні хворих.	2
5	Підсумковий контроль знань та умінь студентів	1
Самостійна робота (СР)		
№ п/п	Вид СР	Рекомендований розподіл відсотків кількості годин, відведених на СР
1	Підготовка до аудиторних занять (опрацювання теоретичного матеріалу, робота з навчальною літературою, методичними рекомендаціями, робочими зошитами тощо)	40%
2	Тестування на платформі PrExam	10%
3	Підготовка до підсумкового контролю	20%
4	Опрацювання тем освітнього компонента, які передбачені для самостійного вивчення.	30%
Теми освітнього компонента для самостійного вивчення		

№ п/п	Тема
1	Види інсуліну. Показання для його призначення. Дієта при інсулінотерапії. Методика інсулінотерапії.
2	Метаболічний синдром.
3	Захворювання прищитоподібних залоз. Гіпер- та гіпопаратиреоз. Зміни ротової порожнини у хворих. Тактика лікаря-стоматолога.
4	Ожиріння.
5	Нецукровий діабет. Хвороба Іценка-кушинга. Зміни ротової порожнини у хворих. Тактика лікаря-стоматолога.
6	Гостра недостатність кори надниркових залоз.

Використання платформи PrExam при вивченні освітнього компонента					
Умови допуску до підсумкового контролю		На кожному практичному занятті здобувач освіти зобов'язаний пройти тестування на освітній платформі PrExam за відповідною темою заняття. Критерій «склав» для тесту за відповідною темою складає 85% правильних відповідей. До підсумкового контролю допускається здобувач освіти який не має пропущених та невідпрацьованих занять та у якого середнє арифметичне оцінок складає не менше, ніж 3.0 (допускається наявність не більше 10% негативних оцінок («2»)) від загальної кількості занять).			
Вимоги до роботи на платформі PrExam		Здобувач освіти має бути зареєстрованим користувачем платформи PrExam https://prexam.kmu.edu.ua/ . Платформа використовується для тестування здобувачів освіти з тем освітнього компонента, проведення екзаменаційного тестування.			
Підготовка до першого та другого етапів ЄДКІ: Крок 1; іспит з англійської мови професійного спрямування; Крок 2.		Не передбачено			
Підготовка до другого етапу ЄДКІ: об'єктивний структурований практичний (клінічний) іспиту (ОСП(К)І)		Не передбачено			
Система оцінювання					
Оцінювання поточної успішності здобувача освіти здійснюється на кожному занятті шляхом виставлення до журналу академічної успішності оцінки за 4 бальною шкалою (5,4,3,2). Оцінка за практичне заняття складається з наступних компонентів: - тестовий контроль на платформі PrExam: 0 або 1 балів, де «склав» - 1 бал, «не склав» – 0 балів; - теоретична частина: 0, 1, 2 балів; - практична частина: 0, 1, 2 балів.					
Рекомендований регламент проведення та критерії оцінювання поточної успішності					
Теоретична частина		Практична частина (виконання практичних навичок, маніпуляцій, вирішення ситуаційних задач, робота з робочим зошитом тощо)		Тестовий контроль на платформі PrExam	
Бал	Дескриптор	Бал	Дескриптор	Бал	Дескриптор
2	Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом і термінологією. Правильно та змістовно висловлює свої думки, дає вичерпні точні відповіді на поставлені запитання	2	Безпомилково виконує практичні навички, маніпуляції, розв'язує поставлені задачі.	1	Тестові завдання складені на 85-100%
1	Здобувач освіти має ґрунтовні знання, вмє застосовувати їх на практиці, але допускає неточності, окремі помилки у формулюванні відповідей. Не може викласти думку, але на запитання з підказками відповідає правильно.	1	Під час виконання практичних навичок, маніпуляцій, розв'язування поставлених задач допускає помилки.		
0	Здобувач освіти має прогалини в знаннях з теми. Замість чіткого змістовного визначення пояснює матеріал на побутовому рівні. Не наводить приклади.	0	Під час виконання практичних навичок, маніпуляцій, розв'язування поставлених задач допускає значні та критичні помилки.	0	Тестові завдання складені менше ніж на 85%
Форма контролю «Залік» (освітній компонент вивчається протягом одного семестру):					
Якщо освітній компонент вивчається протягом одного семестру і завершується формою контролю – «залік», то підраховується середнє арифметичне з оцінок за кожне заняття, і конвертується у 200-бальну шкалу та в оцінку ECTS, після чого результат фіксується в журналі академічної успішності. У відомості обліку успішності проставляються набрані здобувачем освіти бали за 200-бальною шкалою та оцінка в системі ECTS. Оцінка А, В, С,					

D, E виставляється здобувачу освіти, який не має пропущених та невідпрацьованих занять та у якого середнє арифметичне оцінок за поточну успішність не менше, ніж 3.0 (допускається наявність не більше 10% негативних оцінок («2») від загальної кількості занять), що відповідає 120 балам згідно 200-бальної шкали. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин, кредитів та оцінкою за освітній компонент за шкалою ECTS. В індивідуальний навчальний план та відомість викладач вносить оцінку у день складання заліку. Оцінка Fx, F виставляється здобувачу освіти, який має невідпрацьовані пропущені заняття та (або) середнє арифметичне всіх оцінок за кожне заняття менше ніж 3,0. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин (кредитів), набраних балів.

Fx* - виставляється здобувачу освіти якщо:

- форма контролю: залік або іспит;
- кількість «нб» (з неповажної причини) або «2» НЕ перевищує 50% від загальної кількості оцінок.

F** - виставляється здобувачу освіти якщо:

- форма контролю: залік або іспит;
- кількість «нб» (з неповажної причини) або «2» - 50% та більше від загальної кількості оцінок;
- якщо здобувач освіти тричі не склав підсумковий контроль.

Оцінюванн я	Складові	Середнє арифметичне з оцінок за кожне заняття всіх семестрів	Конвертація у 200- бальну шкалу	Оцінка ECTS з освітнього компонента
Поточна успішність	Аудиторні заняття (лабораторні, семінарські, практичні заняття, самостійна робота)	5	200	A (зараховано)
		4.0-4.99	160-199	B, C (зараховано)
		3.0-3.99	120-159	D, E (зараховано)
		0-2.99	0-119	Fx, F (не зараховано)

*відповідно до таблиці «Шкала перерахунку оцінок за поточну успішність за чотирибальною системою у 200-бальну систему оцінювання для освітніх компонентів, що закінчуються проміжним заліком/заліком»

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача вищої освіти.

Бали за індивідуальну роботу (завдання) зараховуються здобувачу освіти лише за умови успішного виконання, захисту, оприлюднення та документального підтвердження виконаної роботи. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значимості, але становить не більше 12 балів (Визначено Положенням про організацію освітнього процесу), які додаються до підсумкової оцінки з освітнього компонента за рішенням завідувача кафедри. При цьому, максимальна сума балів, яку може отримати здобувач освіти за освітній компонент, не перевищує 200 балів. Індивідуальні бали за різні види діяльності не додаються і не сумуються.

Система оцінювання / Grading system

Бали за шкалою Університету / University grading scale	Оцінка ECTS / ECTS grade	Дескриптор / Descriptor	Зарахування кредитів / Awarding of credits
180 - 200	A	Відмінно / Excellent	Зараховано / Passed
170 - 179	B	Дуже добре / Very Good	
160 - 169	C	Добре / Good	
141 - 159	D	Задовільно / Satisfactory	
120 - 140	E	Достатньо / Sufficiently	
100 - 119	Fx	Незадовільно - з можливістю повторного складання підсумкового контролю / Unsatisfactory with possible re- passing of final assessment	Не зараховано / Failed
1 - 99	F	Незадовільно - з обов'язковим повторним вивченням дисципліни / Unsatisfactory with the mandatory repeated study of discipline	

Інформаційні ресурси

Основна література	1. Ендокринологія: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / [П. М. Боднар, Ю. І. Комісаренко, Г. П. Михальчишин та ін.] ; за ред. Ю. І. Комісаренко, Г. П. Михальчишин. – 5-те вид, оновл. та доповн. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 536 с.: іл. ISBN 978-966-382-821-3 (Ендокринологія: підручник (П.М. 2. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.І. Комісаренко та ін.) За ред. професора П.М. Боднара. – Вид. 4, перероб. та доп. – Вінниця: Нова Книга, 2017. – 456 с. https://drive.google.com/drive/folders/1AGcNqKZod3-Dnh6vZ7qN07ARhGpZ5N 2. Ендокринологія у стоматологічній практиці: навчальний посібник / за редакцією доктора медичних наук, професора Л. Є. Бобирьової, доктора медичних наук, професора А. К. Ніколішина. – Полтава, Видавець Говоров С. В., 2021. –176 с. https://drive.google.com/drive/folders/1AGcNqKZod3-Dnh6vZ7qN07ARhGpZ5N
Допоміжна література	1. ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ КЛІНІЧНА НАСТАНОВА, ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗАХ, Київ. – 2022. – 347 с. https://drive.google.com/drive/folders/1pgMsjINwbuHwzRCUGa0SIUwijmeBvVzq 2. Внутрішня медицина : модуль 1, змістовий модуль 1 «Основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб ендокринної системи» : навч. посіб. для студентів 4 курсу медичних факультетів в галузі знань 22 «Охорона здоров'я»,

	спеціальностей 222 «Медицина», 228 «Педіатрія» / С. М. Кисельов [та ін.]. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. - 137 с. 3. Уніфікований клінічний протокол первинної, екстреної та спеціалізованої та медичної допомоги (УКПМД) «Цукровий діабет 1 типу у дорослих» https://drive.google.com/drive/folders/1pgMsjINwbuHwRCUGa0SIUwijmeBvVzq 4. HEARTS D: Діагностика і ведення діабету 2 типу / WHO-EURO-2023-6184-45949-66346-ukr.pdf https://drive.google.com/drive/folders/1pgMsjINwbuHwRCUGa0SIUwijmeBvVzq 5. Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 1. Кардіологія, ендокринологія та ревматологія /Л. Н. Приступа, В. Г. Псарьова, В. В. Лаба та ін. ; за заг. ред.д-ра мед. наук, проф. Л. Н. Приступи. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 217 с. https://drive.google.com/drive/folders/1_ns7bht4JRkLd7Ug34Ez1qEIYVIQWmqh 6. Бобирьова Л.Є. Діагностика і лікування невідкладних станів у ендокринології: Навчальний посібник / Бобирьова Л.Є., Дворник І.Л., Муравльова О.В., Городинська О.Ю., Попруга А.О., Шасенко З.О. – Полтава, 2017. – 99 с. 7. Короткий огляд змін. Американська діабетологічна асоціація: стандарти медичної допомоги при цукровому діабеті – 2025 //ДОМС. 2025. №2 (XIV). С 8-33. 8. Standards of Medical Care in Diabetes // Diabetes Care. – 2025. – Vol. 48 (Suppl. 1): S1-352. https://diabetesjournals.org/care/issue/48/Supplement_1 9. Рекомендації IDF 2025: дворівнева стратегія ведення і роль глімепіриду в сучасних алгоритмах лікування діабету 2 типу //Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя» № 11-12 (597-598), 2025 р https://health-ua.com/endocrinology/ozirinnia/80675-rekomendaciyi-idf-2025-dvorivneva-strategiia-vedennia-i-rol-glimepiridu-v-sucasnix-algoritmax-likuvannia-diabetu-2-tipu 10. Збірник клінічних рекомендацій: ендокринологія //Додаток No 1 до Медичної газети «Здоров'я України», Тематичного номера «Діабетологія. Тиреоїдологія. Метаболічні розлади», 2022 https://health-ua.com/multimedia/7/1/7/7/4/1702472165.pdf 11. Збірник клінічних рекомендацій: ендокринологія, Додаток № 1 (2) до Медичної газети «Здоров'я України», Тематичного номера «Діабетологія. Тиреоїдологія. Метаболічні розлади», 2023 р. https://health-ua.com/multimedia/7/5/5/5/9/1704463272.pdf 12. Збірник клінічних рекомендацій: ендокринологія //Додаток No 1 (3) до Медичної газети «Здоров'я України», Тематичного номера «Діабетологія. Тиреоїдологія. Метаболічні розлади», 2024 https://health-ua.com/multimedia/userfiles/files/2024/Endo_ZKR_2024/Endo_ZKR_2024.pdf
Перелік питань до підсумкового контролю (теоретична та практична складова)	https://drive.google.com/drive/folders/1ICnicYEBRdfYYPWtyliqNHm3jDIFUXPuY
Корисні посилання	1. Освітній модуль для підготовки здобувачів до складання ЄДКІ та Крок 2 ДНП «Центр тестування» https://test.testcentr.org.ua/ 2. Державний експертний центр МОЗ України. Галузеві стандарти та клінічні настанови https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinični-nastanovi/ 3. DataIsland - інноваційний інструмент аналізу різних текстових (навчально-методичних, наукових) даних за допомогою штучного інтелекту на онлайн платформі: https://ua.dataisland.academy/invite-login?code=5a43c3d3759d41caa54eb756b2da2470 4. https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/2023_nastanova-czd_dorosli.pdf 5. https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/43348-dn_151_26012023_dod.pdf 6. https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/endokrinologiya/ 7. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/65901/1/Prystupa_1.pdf 8. https://empendium.com/ua/manual/chapter/B72.IV.
Методичні рекомендації для підготовки до занять	https://drive.google.com/drive/folders/1_MlA3tLyHt1LTSE9B5Kj89leidmIx0cV
Конспекти (презентації) лекцій	https://drive.google.com/drive/folders/1h5mxI-luNnuJm1oy3Pywt8SlkWaXsqi
Співки та об'єднання за профілем (стейкхолдери)	Асоціація ендокринологів України http://iem.net.ua/association/
Міжнародні ресурси (стейкхолдери)	Американ Diabetes Association https://www.diabetes.org/ Американ Thyroid Association https://www.thyroid.org/

	Американська асоціація клінічних ендокринологів https://www.aace.com/
Зворотний зв'язок	Грона Наталія Василівна – к.мед.н., доцент vnmed@kmu.edu.ua

Силабус обговорено та затверджено на засіданні кафедри
від «_29_» серпня 2025 р. (протокол №1)